

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 196. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Hétfő, augusztus 31.

Rendkívüli megyei közgyűlés.

Nagybecskerek, augusztus 31.

Tehát kitűnt, hogy hiába próbálták ellentétbe állítani a vármegyének májusi határozatát dr. Várady Imre ismert indítványával, heteken át kürtölvén, hogy aki nem fogadja el Várady indítványát, az hazaáruló, mert nem akarja a nemzeti követelmények megvalósulását.

A közönségnek ez a terrorizálása, mely annyira ment, hogy sajtójuk azokat az állandó választmányi tagokat is külön legyászmagyarozta, kik az indítvány tudomásvétele mellett szavaztak, nem használt az uraknak. A törvényhatósági bizottság ama része, mely egyrészt abban a nézetben volt, hogy a jelen percben a magyar ügynek csak ártalmára van az, ha újból felkavarjuk a szenvedélyeket, másrészt pedig tudta, hogy Torontálvármegye már a májusi közgyűlésen rámutatott arra, hogy a Deák Ferenc törvényeiben lefektetett követelményeket meg kell valósítani, ez a része a törvényhatóságnak, mint azt előre láttuk, ma is többségben volt s azzal szentesítette a gyászmagyarnak elnevezett állandó választmányának javaslatát, hogy tulajnyomó többséggel tudomásul vette Várady indítványát.

Nem akarunk ellenfeleink hibájába esni s nem állítjuk azt, hogy csupán csak azok szavaztak Várady indítványa mellett, kik a kormányának és illetve a főispánnak akartak kellemetlenkedni. Szívesen elismerjük, hogy mindazok, kik az említett indítvány mellett szavaztak, meggyőződésük sugallatát követték. De viszont megköveteljük azt is, hogy ne bélyegeztessenek meg hazaárulóknak azokat, kik a haza javát másképpen vélik szolgálhatni s kik arról vannak meggyőződve, hogy a jelen pillanatban minden oly lépés csak ártalmára van a magyar ügynek, mely ahelyett, hogy megnyugtató a kedélyeket, azokat újra felizgatja.

A közgyűlésről, melyen szokatlan nagy számmal vettek részt a törvényhatóság tagjai, a következő tudósítás számol be.

A közgyűlésen jelen voltak:

Dr. Annau Ernő, Alföldy Ede, Bauer Henrik, Biacsi Pál, dr. Brájer Lajos, Bodnár József, Bielek Antál, dr. Billitz Béla, Babics József, Czarina Szilárd, Domba László, Dolga Lajos, dr. Demkó Endre, Eibenschütz Gerő, Fohsz György, Firigyházi Mihály, Floth Nándor, dr. Grandjean József, Gesztessy László, Gaál Imre, Götz György, gr. Harnoncourt Felix, Hiller László, Hild Ferenc, Hegedűs János, Hollstein Ede, Holcz Ferenc, Hajnal Manó, Iljevics István, Jankó Ágoston, Joanovics György, Jahrausz András, Jankovics Szilárd, Istvánffy István, Jankulov Athanasz, Kisfaludy Péter, ifj. Keller József, dr. Klein Mór, dr. Kohn Bernát, Koller János, Keresztes György, Kaufmann István, Kiss Kálmán, dr. Kiss János, dr. Kardos Samu, Löwy Ignác, Markovics H. Márk, dr. Mangold Samu, Moricz Henrik, Mencez Lipót, Manojlovics György, Mayer Rezső, Magarasevics Pál, Martin József, Mihajlovics Dusan, Mesterovits Pál, Molnár István, dr. Milos Aurél, Markutz Márk, Milos Kornél, Mesterovics István, Oldal Antal, Opreán Terentia, dr. Oláh Béla, Predragovits Kristóf, Popovits György, Palanacszy Gyula, Petrovics János, Postits Milorád, dr. Pollák Győző, Ruppenhal Adám, Roos Vilmos, Roeszner Imre, Solymos Gusztáv, dr. Sándor Mihály, Szalay József, dr. Stassik Ferenc, Schütz Péter, dr. Stern László, Szekulits Milutin, Szávits Szilárd, Szathmáry Kálmán, dr. Saal Ferenc, Szabó Ferenc, Szabadkay Ignác, Stiehl Antal, Telléry József, Tokody Ödön, dr. Tóth István, Thöresz József, Treisz József, Treisz Márton, Tóth Károly, dr. Welliacha Károly, Wosching György, dr. Várady

Imre, Wachtel Leo, Végh Károly, Wagner András, Vihely Géza, Winkler Ignác, dr. Végh Lajos, Vuchetich István, Zatkalik Károly, Rigó István, Filkovic Boldizsár, Poroszkay Béla, Szilágyi Albert, Strosz Béla, dr. Balás Iván, Kéler Ákos, Beller István, dr. Mihálovits Ödön, dr. Riesz Jakab, dr. Steinbach Béla, Zsiros Imre, Hegedűs Kálmán, Dömötör Dezső, Orságh Péter, ifj. Kozenkay Béla, dr. Plechl Szilárd, Tellecsy Krisztof, Hauser Károly báró, Steinbach Antal, dr. Gyertyánffy Jenő, Semsey Gyula, ifj. Tullics György.

Dr. Dellimanics Lajos főispán 10 órakor megjelent a teremben s miután élénk eljenzés közben elfoglalta helyét, a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Az időközben befolyt sürgős természetű ügyek és főleg az a körülmény, hogy a rendes őszi közgyűlés határnapja megállapítására egy rendkívüli közgyűlés tüzendő ki, indított arra, hogy a mai napra rendes közgyűlést hívjak egybe. Amidőn van szerencsém a szép számmal egybegyűlt törvényhatósági bizottsági tagokat szívélyesen üdvözölni, a közgyűlést megnyitom. (Helyeslés.)

Mielőtt áttérünk a tárgysorozatra, kijelölöm azokat a tárgyakat, melyek felett első sorban kíván határozni a közgyűlés. Ezek: 1. A belügyminiszter leirata a vármegye ügykezelése megvizsgálásának eredményére vonatkozó törvényhatósági bizottsági határozat tekintetében. 2. Dr. Várady Imre indítványa. 3. A megyei tisztinyugdíj szabályrendelet. (Helyeslés.)

A Kaffka-féle vizsgálat.

Torontálvármegye törvényhatósága, mint ismeretes, annak idején fölirt a belügyminiszterhez, hogy a Kaffka-féle vizsgálatból kifolyólag elégtételt szolgáltatasson a vármegyének s Kaffka miniszteri tanácsos ellen indítson vizsgálatot.

A belügyminiszter leiratilag értesítette a vármegyet, hogy nem tartja szükségesnek ez ügyben a további intézkedést.

A közgyűlés a leiratot tudomásul veszi.

A nemzeti követelések.

Ezután következett dr. Várady Imre bizottsági tagnak a nemzeti követelésekre vonatkozó ismeretes indítványának tárgyalása, mely élénk érdeklődéssel tekintettek a bizottsági tagok.

Balogh Károly előadó fölolvassa az indítványt és az állandó választmány javaslatát, mely tudvalevőleg a legutóbbi közgyűlésen a kérdés lényegére vonatkozólag hozott határozatra támaszkodva, egyszerű tudomásulvételét indítványozza.

Dr. Várady Imre hosszabb beszédben indokolja javaslatát s hangoztatja a követelések fontosságát, a mely mellett már a nemzeti közvélemény kialakult. Hivatkozott Apponyira, aki szerinte szintén a nemzeti követelések mellett érvel. Az áll. választmány javaslatát csak kifogásnak tartja s nem helyeselheti.

Beszéde közben a szónok arra ragadtatta magát, hogy a főispán hazafias működését kétségbe vonja.

Dr. Dellimanics főispán figyelmezteti a szónokot, hogy a főispán működésén csakis a belügyminiszter van jogosítva bírálatot gyakorolni, tehát nem tűrheti azt, hogy szóló ily kritikát mondjon. (Helyeslés.)

Dr. Várady Imre meghajol az elnök szavai előtt s tovább érvelve indítványa mellett, kéri, hogy a törvényhatóság az állandó választmány javaslatának elvetése mellett, fogadja el az ő indítványát.

Babits József röviden kívánja jelezni azt az álláspontot, melyet nem a katonai kérdésben, hanem a tárgyalás alatt levő indítvány tekintetében elfoglal s melylyel szavazatát indokolni kívánja. Távoll áll attól, hogy a katonai kérdésekben felmerülő nemzeti kívánalmak lehetőleg legmesszebb menő megvalósulását nem óhajtaná, de azon tekintetknél fogva, hogy az indítvány egyéb célokat is alkalmas szolgálja (Felkiáltások: milyeneket) nem fogadhatja el. Megmondja melyek azok. Nem fogadhatja el, mert a kérdés lényegét illetőleg a törvényhatóság már akkor nyilatkozott, midőn a tavaszi közgyűlésen Csávossy Gyula indítványát elfogadta, tehát egy második megnyilatkozásra szükség nincsen, de leginkább

azért, mert bár teljesen meg van győződve, hogy Várady semmi más melléktekinetből, csupán hazafias érzületéből kifolyólag tette meg indítványát azonban nem mindig az akaratától függ, hanem egy kilőtt golyó utját meghatározni nem lehet. Itt félreértések, gyanúsításokkal állhatunk szembe. Abba a hirbe juthatunk, hogy Torontálvármegye a parlamenti obstrukciónak siet segítségére. Már pedig — így folytatja, — én nem akarhatom, hogy ez a vármegyei bizottság egy olyan manőverben, melynek az a célzata, hogy a parlamenti obstrukció által hazánkra máris súlyosan ráborított erkölcsi és anyagi bajok és károk feloldását nem azok viseljék, kik megindították, hanem áthárítsák a szabadelvű pártra, a törvényhatóságra, vagy a nagyközönségre. A parlamenti obstrukció közszabadságunk egyik legszentebb biztosítékát, alkotmányosságunkat támadta meg alapjában, mert a többség akarata fölé kívánja helyezni a kisebbség erőszakát. Ha megkívánjuk mindenkitől, hogy alkotmányos uton járjon, akkor maradjunk meg mi is rajta. Azt az elvet, hogy a cél szentesíti az eszközöket, itt sem fogadhatom el. A katonai kérdések részleteiről, mint említém ezuttal nem discutálok. De miután úgy vagyok meggyőződve, hogy ha elfogadjuk Várady indítványát, ezt úgy magyaráznák, hogy Torontálvármegye a parlamenti obstrukciónak siet segítségére, elfogadom az állandó választmány javaslatát. (Élénk helyeslés.)

Poroszkay Béla azzal kezd, hogy a törvényhatóságok legbecesebb, minden időben féltékenyen megőrzött joga azon jog, hogy közérdekű országos ügyekkel foglalkozhatnak, arra vonatkozó megállapodásaikat egymással, a kormányval közölhetik, kérvény alakjában a képviselőházhoz felterjeszthetik.

Majd így folytatja:

E jog gyakorlása némileg pótolja ama befolyást, melylyel a rendi alkotmány idejében a vármegyék a követ utasítási jogban a törvényhozásra bírtak.

Nézetem szerint a törvényhatóságok eme jogának gyakorlása minden olyan esetben és időben, midőn egyes országos kérdések a nemzet lelkiületét forrásba hozzák, azok a közvéleményt állandóan foglalkoztatják, oly terhes kötelesség, melyet férfiasan, nyíltan a higgadt elme bölcs megfontolásával, a szív egész melegével teljesíteni kell, mely elől kitérni nem szabad, melynek félig-meddig megfelelni: bűnös mulasztás.

Ezt a törvényhatóságoktól ép oly joggal elvárja a nemzet, mint annak koronás királya!

Ebből indulva ki, nem osztom az állandó választmány előterjesztett véleményét és pártolom dr. Várady indítványát oly módosítással, miszerint a katonai szolgálati és vezényleti nyelv tekintetében törvényhatóságunk csak ama kívánság kifejezésére szorítkozzék, hogy a magyar nyelv a közös hadseregnek Magyarországból kiegészített részében mint ezrednyelv hozassék be.

Az állandó választmány többségét javaslata előterjesztésénél azon körülmény vezérelte, hogy törvényhatóságunk ez évi tavaszi közgyűlésében, midőn a parlamenti obstrukció elítélésakor az akkori kormányelnöknek bizalmat szavazott, már kimondotta, miszerint bizik benne, hogy az a beállott súlyos válságból államférfiúi bölcseségével meg fogja találni a kibontakozás útját és hogy mindazon követelményeket, melyekre a nemzet bölcsé, Deák Ferencnek alkotásai rámutattak, megvalósíthatja.

A t. bizottság eme kijelentése és bizalmnyilvánítása szerény nézetem szerint az állandó választmány indítványát kielégően nem indokolja, mert május hó óta nagyot változott a helyzet és nemzetünk oly válságos komoly viszonyok közé jutott, melyek között minden egyes honpolgárnak fokozottabb mérvben kell a haza érdekével törődni, és melyek a törvényhatóságok kérvényezési jogának gyakorlását aktuálissá teszik.

A tavaszi közgyűlésen csak a parlamenti helyzet, az ellenzék által gyakorolt obstrukció megítéléséről volt szó, ma pedig a kérdés az: ragaszkodjék-e a nemzet képvisellete ama törekvésekhez, ama kérdések gyökeres, minden kétséget eloszlató megoldásához, melyek figyelembe vétele, megoldása nélkül törvényhozásunk munkaképessége a mult tapasztalatai szerint nem biztosítható.

Az hiszem, akkor midőn felsőges urunk királyunk hetek óta tanácsosaival arról tanácskozik, nem lehet tagadni azt, hogy hónapok alatt a viszonyok gyökeresen változtak, a válság termé-

szete módosult, és ennél fogva törvényhatóságunk nem emelkednék a helyzet magaslatára, ha a jelen feladatának megoldását a multban hozott kijelentésében megtalálni vélne.

Ezért nem osztom ama véleményt, miszerint a tárgyalat indítvány időszerűtlen, sőt ellenkezőleg azt nagyon időszerűnek tartom.

Az indítványban foglaltakat, a hazafiasság, tehát az egyetlen mérvadó szempontból csak helyeselni lehet, és erősen hiszem, miszerint e tereben nincs senki, ki szíve mélyében azok megvalósítását nem óhajtana! Kérdés csak az lehet, vajjon az időszerűség szempontjától eltekintve, forog-e fenn oly körülmények, melyek az indítvány mellőzését indokolják!

Erre nézve sokan azt vitatják, hogy az indítvány elfogadásával a szélsőségekre hajló elemeknek nyújtatik táp, a meddő végeredményében az alkotmányt veszélyeztető, a közel jövőben megoldandó fontos gazdasági kérdések megoldását késleltető, megakadályozó küzdelem folytatására.

Ezek ellenében azt vitatom és állítom, hogy ha a nemzeti közvélemény mérsékelt, törvényeink szelleméből folyó követeléseket állít fel, úgy az említett elemek ténykedése kevésbé lesz veszélyes, inkább ellensúlyozható, mintha a közszellem kifejezésére hivatott testületek hallgatnak, vagy általános félremagyarázható frázisokba burkolódnak.

Annál inkább foglalkoznunk kell tehát behatóan a tárgyalat indítvánnyal, mert nem zárkozhatunk el attól, hogy törvényhozásunk munkaképességét csak az esetben nyerjük vissza, ha a katonai kérdés megoldást nyer és évtizedek mulasztása a jövőben fokozatosan, de bizonyosan helyrehozhatók.

Az indítvány a 67-diki kiegyezés betűjének és szellemének egyaránt megfelel, ősi törvényeink érvényesülését, egy lényeges részében a korona ígéretének beváltását szorgalmazza, és azért a korona iránti lojalitás, a feltétlen kormányhűség, egyoldalú pártszempontból sem kifogásolható, ellenezhető.

Mellőzésére az sem szolgálhat okul, hogy köztudomásszerűleg a katonai körök a nemzeti követelések egy része ellen a merev megtagadás álláspontjára helyezkednek, mert képviselőházunk, állam és kormányfőink feladata les: az megbírálni, hogy a közszellem által követelt engedmények mily mérvben és időben lesznek kiküzdhetők, megvalósítandók.

Ezek azon okok, melyek a beadott indítvány pártolására bírtak. Csakis a magyar hadsereg szolgálati és vezényleti nyelvére vonatkozó részét javaslom a mondott értelemben módosítani, mert meggyőződésem szerint a magyar nyelvnek ezrednyelvként való behozatala a hadsereg harc-képességét, egységét egyáltalán nem érintené, annak a magyar hadsereg magasabb szervezetében való alkalmazása ellenben képes lenne ama közjogi kapcsolatot lazítani, mely a 67-ik évi kiegyezés alapján a hadügy közössége tekintetében fennáll és melynek fenntartásához a jelen politikai viszonyok között hazánk érdekében ragaszkodnunk kell.

Ezek után Várady indítványának az általam javasolt módosítással való elfogadását indítványozom.

Istvánffy István azt mondja, hogy ez a kérdés csak most kerül napirendre, tulajdonképpen az eddigi kormányoknak a hibája. Ezt pedig elvégre is orvosolni kell s a kívánságot hangsúlyozni. Ha nem kívánjuk, akkor szerinte sohase kapjuk meg ezeket a követelményeket. Helyesli és pártolja ezért Várady indítványát.

Dr. Kardos Samu azt akarja konstatálni, hogy Várady indítványával szemben tulajdonképpen ellenindítvány nincs. Ő szerinte a törvény értelmében az áll. választmánynak csak önkormányzati teendőkben lehet véleménye, már pedig szerinte a szönyegen fekvő kérdés nem ilyen s azért ő az állandó választmány véleményét semmibe sem veszi. Fejtegeti az indítvány fontosságát s tagadja, hogy a időszerűtlen volna. Ezért tehát teljes szívvel pártolja Várady indítványát.

Poroszkay Béla Kardos Samu fel-fogásával szemben konstatálja, hogy a törvény precizirozza az állandó választmány teendőit, de nem zárja ki egy esetben sem, hogy a törvényhatósági bizottság elé kerülő tárgyakról véleményt nem mondhatson.

Dr. Pollák Győző nem szólalt volna fel, mert hiszen véleményét az állandó választmányban teljes őszinteséggel nyilvánította. De miután az a jogi érv merült fel, mintha az állandó választmány véleménye a törvény alapján semmis, — bár ezt a jogi érvet helytelennek tartja — nehogy egy percig úgy nézne ki a dolog, mintha most ellenindítvány nem léteznék, az állandó választmány véleményét, mint a magát előterjeszti.

Várady indítványa felett azért kell napirendre térni, mert ebben a kérdésben májusban a törvényhatóság igenis állást foglalt. Akkor mindazon követelményekről tárgyaltunk, melyek Várady indítványában részletezve vannak, és akkor kimondottuk egyhangú lelkesedéssel, hogy azoknak érvényesítését óhajtjuk és kérjük.

Többet a megye nem tehet, mert többhöz joga nincs, mint óhajtani és kérni.

De célszerűségi szempont is ellene van Várady indítványának.

Nemcsak az a hazafi, aki a tuloldalon van, mert nem azoknak kizárólagos dominiuma a hazafiság, hanem hazafi az is, aki a mai válságos helyzetből való kibontakozást óhajtja.

A mai helyzet végromlással fenyegeti a hont. — Idestova az anyaföld nem táplálja fiát, kereskedő, iparos, földműves nem talál kenyeret. Hogy egyébre ne utaljak, vegyék azt a tény, hogy milliókban özönlnek vissza a külföldről az értékpapírok.

Miután pedig Várady indítványánagyommal alkalmas arra, hogy ezt a kibontakozást megnehezítse, már ez okból sem fogadhatja el.

Kéri azt mellőzni.

Oprean Terencia hazafias lendülettel hangsúlyozza, hogy Torontálban úgy az oláh, szerb, mint a német lakosság jó hazafi. Mikor tehát ezek az állandó választmányt megválasztották, bizalmukat fejezték ki a tagok működése iránt. Ő is ezeknek a hazafiaknak sorába tartozik s ha az állandó választmány feleslegesnek tartja Várady indítványát, akkor ő is csatlakozik az állandó választmány véleményéhez. Szívesen venné — ugymond, — ha ezek a nemzeti követelmények teljesülnének (éljenzés), de attól tart, hogy hiábavalók, mert ő úgy van meggyőződve, hogy nem vagyunk önállók s így önállóan nem állhatunk meg.

Dr. Dellmanics főispán kijelenti, miszerint arról, hogy Magyarország nem volna önálló, e tereben senki meggyőződve nem lehet. (Zajos éljenzés.)

Oprean Terentia kimagyarázza szavát s azt mondja, hogy ő úgy érte, hogy Magyarország önállóan, szövetséges nélkül az európai idegen népek tengerében nem állhat meg. Végül kijelenti, hogy ő az állandó választmány indítványát pártolja.

Szala József miután azt látja, hogy vannak, akik azt állítják, hogy Várady indítványa a törvényhatóság multkori határozatában belefoglaltatik, az eszmék tisztázására azt a kompromisszumot ajánlja, hogy fogadják el az állandó választmány javaslatát azzal, hogy a Várady-féle indítványt vegyék bele a multkori határozatba. Hangoztatja, hogy ő opportunista és a véleményét mindig az alkalom szerint módosíthatja. Mikor Várady indítványát helyesli, éppen opportunista teszi, mert mérlegelven a dolgot, az a meggyőződése, hogy jó szolgálatot tesz a jövő kormányának, mely minden valószínűség szerint a nemzeti követelések alapján fog megalkulni. Ismételtén ajánlja a kompromisszumot a közgyűlés figyelmébe.

Több felszólaló nem jelentkező, az elnök a vitát bezárja.

Dr. Várady Imre zárszavában csak annyit kíván kijelenteni, hogy hozzájárul Poroszkay Béla indítványához.

Poroszkay Béla záró szavában reflektálni óhajt dr. Pollák Győzőnek a hazafiságra vonatkozó szavaira. Abban a véleményben van, hogy nincs itt senki, aki az ellenkező állásponton levőknek hazafiságát kétségbevonja. Tagadja Pollák Győzőnek azt az állítását, hogy a törvényhatóság ismeretes multkori határozatában belefoglaltatik a nemzeti követelésekre vonatkozó indítvány s éppen azért, mert nincs benn, kell azt most elfogadni. Ez az indítvány szerinte nem a zavar emeléséhez járul hozzá, ellenkezőleg elősegíti a kibontakozást. Az opportunista szólna, az az ő felfogása, hogy csak egy opportunizmus lehet figyelembe venni, ez az aggodalom, hogy ezek a követelések a haza sorsát kockára teszik-e? Az ő erős meggyőződése, hogy éppen ellenkezőleg ezek a követelések erősítik a hazát. Figyelmezteti a törvényhatóságot arra, hogy mit fog mondani az ország, ha a nemzeti követelésekre vonatkozó indítványt a közgyűlés nem fogadja el. Azt fogja mondani, hogy szembe szállunk az ország közvéleményével s hogy Torontál abdikal. Miután ő nem akar abdikalni, ragaszkodik indítványához.

A szavazás.

Az elnök főispán most elrendelte a szavazást a kérdés fölött olyaténképpen, hogyha a közgyűlés az áll. vál. javaslatát nem fogadja el, akkor a Várady—Poroszkay-féle indítványt tekinti elfogadottnak.

Husz törvényhatósági bizottsági tag névszerinti szavazást kért, amit az elnök a törvény értelmében elrendel.

A szavazatszedő bizottságba Tóth István elnöklésével kiküldi Holcz Ferenc és Solymos Gusztáv th. bizottsági tagokat, jegyzőül pedig Bielek Antal th. főjegyzőt.

A szavazás, melynek idejére a főispán az ülést felfüggesztette, meglehetősen izgalommal indult meg, de már az első negyed órában is látható volt, hogy a Poroszkay—Várady indítvány

hívei tetemes kisebbségben vannak s ez az arány mindvégig megmaradt.

A szavazás végeztével Tóth István bejelentette, hogy az állandó választmány javaslata mellett szavaztak 72-en, ellene 34-en, aminek alapján az elnök főispán kijelentette, hogy a törvényhatóság 38 szótöbbséggel az állandó választmány javaslatát fogadta el s így dr. Várady Imre és Poroszkay Béla egyesített indítványát egyszerűen tudomásul veszi.

A nyugdíj szabályrendelet.

Az új megyei tisztinyugdíj szabályrendelet, melyet Szilágyi Albert adott elő, a közgyűlés az összes módosításokkal együtt egyhangúlag elfogadta.

A hivatalos lap.

A vármegye hivatalos lapjának kiadásával a közgyűlés 57 szavazattal 9 ellenében a „Torontál” kiadóját, a Pleitz Fer. Pál céget bízta meg. A közgyűlést holnap folytatják.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Őszi közgyűlés.** A mai rendkívüli közgyűlésen Torontál vármegye rendes őszi közgyűlésének határnapjául október 8-ikát tűzték ki.

— **A törökbecsei szabadságszobor.** Szép ünnepélyre készül Törökbecse hazafias lakossága. Szeptember hó 8-án lepezik le a szabadságszobrot, mely az áldozatkész lakoságnak filléreiből került ki. Jankó Ágoston alispánt felkérte az ünnepség rendező bizottsága, hogy vegyen részt a lelepezésben, amit az alispán meg is ígért.

— **Kinevezés.** Zákó Milán Pancsova város főispánja dr. Nenadovics Lyubomir városi orvos leköszönése folytán annak helyébe dr. Alexics Szilárdot nevezte ki.

— **Gyászintenzitelt.** Néhai rudnai Nikolics Feodor báró lelkiüdvéért folyó hó 27-én, mint halála féléves fordulóján, gyászintenzitelt volt a rudnai családi sírbolt kápolnában, a melyen a család tagjai csaknem teljes számmal vettek részt.

— **A temesvári szemínárium új rektora.** Jelentettük már, hogy Hemmen Ferenc prelátuskanonok letette rektori megbízatását és a káptalan új palotájába költözött, a hol tegnapi ment végbe a házfelszentelő ünnep. Az új temesvári rektor kinevezéséről még nem történt intézkedés s így a rektori teendők ideiglenes vezetésével egyik theologiai tanár lesz megbízva.

— **Esküvő.** Diszes esküvő volt tegnap Temesvárott, Osztrovszky József polg. iskolai tanár esküdött örök hűséget Zuber Gizella kisasszonynak. Szentklára J. Jenő apátkanonok szeretetreméltó és nagyműveltségű unokahúgának.

— **Halálozás.** Mint Lugosról jelentik, Ungár Mihályné, szül. Galliny Otília urasszonye hó 25-én 86 éves korában meghalt. Az elhunytban Patyánszky Elek országgy. képviselő anyósát, Botka Béla országgy. képviselő neje pedig nagyanyját gyászolja.

— **A nagyszentmiklósi tantestület eskütétele.** A nagyszentmiklósi állami elemi iskola most kinevezett új tantestülete ma Nagybecskerekre jött s itt dr. Radvány Ferenc tanfelügyelő kezébe ma délelőtt letette az esküt.

— **A városi levéltáros halála.** Mint részvétellel értesülünk, Krumenackéjér Mátyás, Nagybecskerek város levéltárosa, kit nemrégiben szélhűtés ért, tegnap délután 3 órakor 49 éves korában meghalt. Az elhunyt levéltáros több mint husz esztendeig állott a város szolgálatában s a városnak buzgó tisztviselője volt. A boldogulattal ma délután 5 órakor temették el s temetésén a nagyszámú gyászoló közönség sorában megjelent a város tisztikara is, amely szép koszorúval róttale elhunyt kartársá iránti kegyeletét.

— **A „Harmonia” közgyűlése.** Megirtuk, hogy a „Harmonia” férfidalkört nagy veszély fenyegeti, amennyiben oly válságos helyzetben volt, hogy már maguk a tagok is a feloszlásról beszélgettek. Ezen válság tegnap kedvező fordulatot nyert. A dalárda tagjai ugyanis dr. Grandjean József díszelnökségével tegnap délután a Rósa-szállodában rendkívüli közgyűlést tartottak, amelyen Filkovic Boldizsár, a dalkör elnöke a köz-

gyűlés tudomására hozta, hogy az egyesület jelenleg válság előtt áll, amennyiben a közönség nem támogatja eléggé azt. Bejelentette egyszerűen azt is, hogy Ripka Imre, a dalkör karnagya megválni szándékozik állásától, egyrészt, mert saját teendői igénybe veszik minden idejét, de főleg azért, mert tapasztalja, hogy a próbákban az énekesek nem jelennek meg s így minden fáradsága kárba vész. Ha azonban a dalkör távol tartaná magát minden nyilvános szerepléstől, úgy Ripka hajlandó volna állását újra elfoglalni.

Dr. Grandjean József azt tartja, hogy a jelenlegi valóságos helyzetet minél előbb meg kell oldani s a megoldásnak szerinte leghelyesebb módja volna, ha a tagok a próbaköltségek fedezésére bizonyos tagsági díj fizetésére köteleznék magukat. Indítványozza, hogy a tagsági díj havi 50 fillérben állapíttassék meg. Az indítványt a közgyűlés rövid vita után egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés ezután kimondta, hogy a dalkör a nyilvános szerepléstől további határozathozatalig távol fogja magát tartani, Ripka Imre karnagyot pedig a közgyűlés megkérte, hogy jóakarátat tartsa fenn továbbra is az egyület iránt; eddigi fáradságos és buzgó működéséért pedig a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott neki.

A közgyűlés elhatározta továbbá hogy az elköltözött Herrmann Gusztáv igazgató-alelnök helyébe helyettes alelnökül egyhangulag Seprős Valtert választja meg.

Majd Grandjean József beszélt s őszinte örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a dalkört fenyegető válságos helyzet ily kedvező fordulatot vett, mert rosszul esett volna neki is, meg a közönségnek is, ha a jeles és sok sikert ért dalkör feloszlott volna. Ezért köszönetet mond a közgyűlésnek az áldozatkészségért, melynek fényes tanujelét adta s szerencsét kíván a jövőre nézve is.

Végül a közgyűlés Filkovich indítványára dr. Grandjean Józsefnek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, mely után a közgyűlés véget ért.

A közig. tanfolyam megnyitása. A nagybecskereki községi közigazgatási tanfolyamot szeptember hó 3-án nyitják meg. Dél előtt 10 órakor ünnepélyes „Veni sancte” lesz a róm. kath. plébánia templomban. Utána megnyitás a felsőkereskedelmi iskola dísztermében következő programmal: 1. Igazgatói megnyitó, tartja Jankó Ágoston alispán, a tanfolyam igazgatója. 2. Székfoglaló értekezés, tartja Strosz Béla előadó. 3. A tanfolyami fegyelmi szabályokat ismerteti Szilágyi Albert tanfolyami előadó. A megnyitáshoz vendégeket is szívesen látnak. Az előadások szeptember hó 3-án délután 4 órakor kezdődnek a felső kereskedelmi iskola rajztermében.

Plébános beiktatás Nagytőszegen. Fényes ünnepély volt f. hó 23-án Nagytőszegen. A község plébánosát Sollinger Antalt installálták ugyanis és az ünnepségnek különös díszet kölcsönzött, hogy dr. Wolafka Nándor választott püspök, nagyváradi kispapost és debreczeni plébános szintén megjelent, a ki 10 év előtt az ujonnan installált plébános első miséjén mint manuoductor fungált és most a megyés püspök megbízásával végezte egyházi részről az installálást. Az installáción jelen voltak Róbert pármái herceg patronus képviselőiben Kriszt Frigyes uradalmi igazgató, a politikai hatóság részéről dr. Csávossy Ignác tb. főjegyző. Ezenkívül számos vendég volt jelen a községből és a környékről. D. e. 9 órakor a püspök bevezette a plébánost hivatalába, miután a hívekhez is fenkolt és magas szárnyalású beszédet intézett. Utána mise volt, melyen Sollinger Antal celebrált. Mise után a püspök a küldöttségeket fogadta; ezt fényes bankett követte, melyen az első felköszöntőt a pápára Sollinger plébános mondotta, utána a királyra dr. Csávossy Ignác mondott tiszteletet. Miután még Sollinger a patronust éltette, Wolafka püspök mondott az ünnepeltre tiszteletet, melyben elbeszélte, hogy az ujonnan installált plébánost eredetileg esztorgályosnak szánták szülei. Már dolgozott is éves atyja műhelyében, majd azután bevonult katonának és résztvett a boszniai okkupációban is, honnan mint huszárörmmester tért vissza. De tudományszomja, ambíciója nem hagyta nyugodni, neki fogott a tanulmányoknak, elvégezte a gimnáziumot, a teológiát és ezelőtt tíz évvel pappá szentelték fel. Rövid ideig Szent-Huberten volt káplán és onnan került a nagytőszegi plébániára. A püspök remek tiszta általános tetszést aratott. Schäfer Ferenc szenthuberti plébános a csanadegyházmegyei papság nevében köszöntötte fel a püspököt. Wolafka Nándor másnap még részt vett a Nagy-Tőszegen tartott koronán és pontifikált a reggeli nagymisén, este pedig a gyorsvonattal Temesvárra utazott.

Tűz. Szombat délután ismét nagy tűzjárma ejtette izgalomba a város lakosságát. Seiffert Jakab bérkoecsis német-utcai házában keletkezett tűz. A zaj azonban nagyobb volt, mint

maga a tűz, mert mindössze egy rakás szalma gyuladt ki s mire a tűzoltóság kivonult, a szalma már majdnem egészen elégett. A kár csekély.

Arató-ünnepély. Urbán Iván törökbecsei máriatelki gazdaságának bérlője Beretvás Endre tegnap vasárnap kitünően sikerült arató-ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen résztvett a környék intelligenciája is, kik a szeretettel méltó házigazda körültekintő gondosságából az aratók közt igen jól érezték magukat s vig zenező mellett késő estig maradtak együtt a legkitünőbb hangulatban.

A pancsovai esküdtek. A pancsovai kir. törvényszék az 1897. évi 33. t.-c. alapján f. évi III. ciklusára Vozary János kir. törvényszéki elnök, Csegezy Lajos és Furdek Miksa kir. törvényszéki bírák, dr. Milasin Kálmán kir. ügyész és Feymann Gyula ügyvéd, a temesvári ügyvédi kamara kamarai megbízottjából álló tanácsban folyó évi augusztus hó 26-án a következő esküdteket sorolta ki, Rendes esküdtek: May Antal, Kovács Mihály, Sepsey János, Weinberger Adolf, Blumenstock Mihály, Cser Gyula, Kosa István, Zatkalik János, Joó Mihály, Santek Kálmán, Nador Gyula, Kreutz Károly, Rakiesics Károly, Rác János, Dr. Zsitkovszky István, Monoky Antal, Georgievics István, Rechnitzer István, Kohn Samu, Jovanovics Sándor, dr. Nikolics Miklós, dr. Adler Artur, Christian Alajos, Pavlovics Péter, Balogh Péter, Goldberger Mór, Illies János, dr. Karattur Artur, Graff János Pál, Fazekas Imre. Helyettes esküdtek: Mattanovich Adolf, Zilahy György, Hoffmann Keresztély, Róth Ferencz, Goldgruber Salamon, Sigmund Károly, Javorik János, Bereznay Dávid, Deucs Mátyas, Labancz Mihály.

A nagyszentmiklósi szerb dalárda zászlószentelése. Diszes ünnepségek között folyt le pénteken a nagyszentmiklósi szerb egyházi és világi dalárda remek új zászlójának a beszentelése. Pénteken reggel a nagykikindai dalárda, a temesvári és nagyszentmiklósi dalárdákkal egyesülve nagy közönség kíséretében reggel 9 órakor Jankovits Mihályné zászlóánya lakásához vonult s felkérték őt, hogy a menettel a gör. keleti szerb templomban az ünnepélyes misén megjelenjen. Az ünnepélyes mise fél tízenegy óráig tartott s ekkor a nagyszámú közönség a templom udvarán felállított sátor elé vonult, ahol Agrima Péter gör. kel. szerb lelkész szép beszédet tartott s a zászlót felszentelte. Zászlószentelés után következett a zászlóba a szegkek beverése. Délben a vendégek 120 terítékű ebédre gyűltek össze a Fekete sas-szálloda nagytermében, amely a legkedélyesebb hangulatban folyt le. Este nyolc órakor pedig diszhangverseny volt, a mely kitünően sikerült.

Ünnep Sándoregyházán. Sándoregyházán a napokban a templomóra javára műkedvelő előadással egybekötött táncmulatságot rendeztek. A nemes cél és a sokat ígérő műsor szép számú intelligens közönséget hozott össze. A műsor első pontja volt a „Celli Bucsú” című melódrama, melyet kiváló alakítással Martin Aurél adott elő. A zongorakíséretet Jancsó Ilona kisasszony adta nagy precizitással. A nézők sorából felhangzó tetszés nyilvánítása tett bizonyossá a nagy határról, melyet a melódrama a közönségre gyakorolt. A második pont volt „Valami hibája van” című vígjáték. A női szerepeket Nigrényi Mariska és Martin Frida kisasszonyok játszották. Mindkettő természetes, élénk, kedves előadással nyerte meg a közönség tetszését. A férfi szereplők, Jancsó Kálmán és Bloch Rezső is megelégtettek a beléjük vetett várakozásnak. Az előadás oly közvetlen volt, hogy a néző megelégedkezett arról, hogy dilettánsok, nem pedig képzett művészek játszanak. Az előadást tanc követte. A közönség a reggeli órákban oszlott szét egy szép est emlékével s azzal a boldogított tudattal, mely eltölti azt, a ki tehetsége szerint járul anyagi áldozattal valamely nemes célhoz.

Elhagyott gyermekek védelme. A belügyminiszter legutóbbi körrendeletét adott ki, amelyben az elhagyott gyermeknek a menedékhelybe való fölvetésének elbírálását f. évi szeptember 1-től az árvaszékre bizza. A rendelet szerint a gyámhatóságnak minden a hatósága alá kerülő 15 éven aluli gyermekre nézve kötelessége megvizsgálni, hogy eltartásuk kellően biztosítva van-e. A puhatolásnál szigorúan ügyelni kell arra, hogy a természetes atya ne meneküljön könnyen a gyermek eltartásának kötelezettsége alól, mert másképp a kincstár károsodnék, azonban a községe áthárulna.

Sztrájk Zsombolyán. Zsombolyán, mint lapunknak írják, a cipészsegédek beszüntették az összes műhelyekben a munkát és bejelentették az iparhatóságnál a sztrájkot. Dr. Bodócsi Antal iparhatósági biztos a hó 19-dikére hívta össze a mestereket és segédeket, hogy az ipartörvény értelmében egy alakítandó békéltető bizottságba hat-hat megbízott tagot válasszanak. A választás nem folyt le simán; a mesterek egyáltalán nem akartak segédjeikkel tárgyalásokba bocsátkozni. Megalakult mégis nagynehezen a

békéltető bizottság, mely e hó 21-én ült össze, de a mesterek a segédek kívánságait el nem fogadták, míg a segédek megmaradtak követeléseik mellett, kijelentve, hogy ott, ahol a mesterekkel kötött feltételeket megtartják, munkába fognak állani. A segédek követeléseit abból állannak, hogy a munkadíjajukmérésüket felemelését kérik. A sztrájk meglehetősen izgalmat kelt Zsombolyán s érdeklődéssel várják kimenetelét.

Villámsujtott ember. Rémes halállal mult ki tegnap éjjel Keller Vendel szabályi fiatal gazda. A 28 éves földmives ember tegnap éjjel kiment a földjére, hogy a még ott maradt gabonáját korán reggel behordja. Éjjel azután zivatar támadt, mire ő befogott a kocsiba és hazafelé iparkodott a védtől. Alig haladt egy darabon, amikor a villám lesujtotta és agyonütötte őt. A lovaknak nem lett bajuk, csak az iszonyú fénytől és dörrenéstől megvadultan elfutottak, miközben a villámtól meggyújtott kocsii ledőlt a töltésről és a lovak csak a 4 kereket vitték maguk után. Reggel azután ott találták Keller a töltés oldalban teljesen összeégve. Nemesak a villám sujtotta agyon, hanem még az égő gabona alá kerülve, ott teljesen megsült, korommal égett. A hatóság emberei a hír vételére a helyszínén megjelentek és rémulve látták Keller borzasztó halálát, a miről egész Zsabyán is a meghatottság hangján beszélnek, mert Keller derék, munkás ember volt.

Nagy tűz Csávoson. Mult szerdán a csávosi kisgazdák cséplési helyén tűz ütött ki, mely 26 kazal szalmát és pelyvát hamvasztott el. A tűz keletkezésének oka eddig nincs kiderítve és csak a lakosság megfeszített tevékenységének köszönhető, hogy a közelben nagy mennyiségben felhalmozott buza nem lett a lángok martaléka.

Életunt fiatal leány. Gunics Béla antalfalvi járásbírósi végrehajtó szép 18 éves leánya, Mariska, életuntságból revolverrel életveszélyesen megsebesítette magát. A szerencsétlen fiatal leány most élethalál között lebeg.

Irodalom és művészet.

* Hangverseny. A Zsiross Dezső és Kürschner Manó által rendezett hangverseny szombaton ismét szép számú, válogatott közönséget vonzott a Korona-szálló termébe.

Akik barátjai a klasszikus zenének, azoknak bőven nyílt alkalmuk az ügyesen összeállított műsorban gyönyörködni. A hangversenyt Beethoven: Vonós négyesével kezdték, melyet Kürschner Manó és Kürschner Ignác hegedűn, Weninger József mélyhegedűn, Steinbach Béla dr. gondonkán adtak elő dicséretes precizitással.

Ezután következett Mendelssohn: Allegro brillant; zongorán négy kézre előadták Ripka Gizella k. a. és Zsiross Dezső. A kisasszony azóta, hogy utoljára hallottuk, nagyot haladt technika dolgában s előadása is mélyebb, szellemesebb mint azelőtt. Az ő pompás játéknál mindenképen meglátszik, hogy Ripka Ármán leánya. Hogy partnere kitünő volt, alig kell talán hozzátennünk.

Kürschner Manó a Mendelssohn koncertjének előadásával adta ismét tanujelét szép tehetségének és folytonos haladásának.

Reinecke: Zongora hármasát (G-dur) Ripka Gizella k. a. (zongorán), Kürschner Manó (hegedűn) és Steinbach Béla dr. (gordonkán) játszották igen szépen.

Majd Zsiross Dezső adta elő magán-számaikat: Chopin fis-mazurkáját, Mascagni ismert gavotteját és végül egy saját szerzeményű „Scherzando”-t, valamennyit azzal a diszkrét, bensőség-teljes előadással, melyet ismételt volt alkalmunk e széptehetségű fiatal művésznél megdicsérhetni.

A hangverseny utolsó száma volt Wieniawsky „Souvenir de Moscou”-ja, melynek nehézségeit játszva győzte le Kürschner Manó.

Az összes közreműködőket, de különösen a két hangversenyző fiatal művészt a hallgatóság elhalmozta tetszésnyilvánításaival. Őszinte szívvel kívánjuk mindkettőjüknek most, hogy ismét elmennek körükből tanulmányaik folytatására, hogy valósítsák meg mindazokat a reményeinket, melyeket eddigi szereplésük után nevükhöz fűztünk.

* A „Zenélő Magyarország” idei X. évfolyam 17-ik füzeté jelent ma meg, a következő érdekes és divatos zeneújdonosságokat hozza előfizetőinek: I. Lányi Ernő „Ejzaka van csillag sincs az égen. II. Lányi Ernő „Szeged mellett Dorozsma” magyar dalokat. III. Rosey György „Szenegambriai őrzarat” — Szenegambriai Patrol. Jellemképet. IV. Lengyel Miksa „A kis kofa” vig dalt a vásárcsarnokból. V. Zsadányi Ármán. VI. Magyar ab-

ránd (Pezsgő csárdás) magánhegedűre. A legkedveltebb zongora zeneműjodonságokat hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat, úgy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműjodonságot, ami az év leforgása alatt megjelenik, havonta kétszer mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizethetni a most folyó III. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede zenemű kiadóhivatalában Budapest, VIII. József-örút 22/24). Előfizetési ára egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 12 füzetre 6 korona, ezenkívül bármely más nyomtatásban megjelent zenemű a legjutányosabban kapható.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, a királynak a délvidéki hadgyakorlatokról való elmaradása azért történik, mert a válságot gyorsan akarja megoldani és a katonai körök és Goluchowszky külügyminiszter szintén ebben az irányban hatnának a királyra. Goluchowszky külügyminiszter különösen a balkáni zűrzavaros állapotokért kérte siettetni a válság megoldását.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, hogy jelen legyen az angol király fogadtatásán.

Apponyi Albert gróf Budapesten.

Budapest, augusztus 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf jelenleg Budapesten időzik s ma délelőtt a képviselőházban volt, ahol a hivatalos ügyeket végezte. Apponyi gróf azonban ez idő alatt senkivel sem tanácskozott.

A délvidéki hadgyakorlatok.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Gyulafehérvárról táviratozzák, a kormány a szeptemberi délvidéki hadgyakorlatokra polgári biztosul Novák Ferenc gyulafehérvári polgármestert küldte ki, a ki a hadgyakorlatokra ma elutazott.

A kiszolgált katonák visszatartása.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ellenzéki körökben azt híresztelik, hogy a katonai körök megbánták volna a kiszolgált katonák visszatartására vonatkozó rendeletet, mert állítólag a rendelet a legénységnek nagy elkeseredést támasztott s attól tartanak, hogy a politika bevonul a hadseregbe és megbomlasztaná annak egységét. Természetes, hogy szinte fölösleges rámutatni e hírek céltartalmára.

Az angol király Bécsben.

Budapest, aug. 31. (A „Torontál” ered. táv.) Bécsből táviratozzák: Edward angol király ma este érkezik Marienbadból Bécsbe. A király fogadására nagyban készülnek s az utvonat, melyen az angol király elvonul, föl van lobogózza s estére fényesen kivilágítják. Az angol lapok hosszabb cikkeiben foglalkoznak Edward király bécsi utazásával és azt írják, hogy bármily sors várjon Magyarországra és Ausztriára, mindig biztos lehet Anglia barátságáról és rokonszenvéről.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 31. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak nagyobb részt szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.43	—
Buza (áprilisra 1904.)	7.70	—
Tengeri (májusra 1904.)	5.32	—
Zab (októberre)	5.44	—
Rozs (októberre)	6.20	—

Budapesti gabonatőzsdé.

Budapest, 1903. augusztus 31.

A készárnyület hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	7.40	7.55	80	7.70	7.90
Pestvidéki uj	76	7.37	7.45	80	7.60	7.80
Bánsági uj	76	7.35	7.50	80	0.—	0.—
Bácskai uj	76	7.45	7.60	80	0.—	0.—
Rozs uj elsőrendű			70—75		6.05	6.15
„ másodrendű			—		5.95	6.05
Árpa „ takarmány			60—62		5.50	5.70
„ „ égetni való			62—64		5.40	5.50
„ „ sörfőzésre való			64—66		0.—	0.—
Zab			39—41		5.50	5.65
Tengeri ó			—		6.—	6.15
„ „ másnéma			—		6.15	6.25

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

21529/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége 1904. évi január 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai és hivatalnokokornokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, a melyeket szolgálat közben az illetők viselni tartoznak.

Ezen egyenruhák a következőkből állanak: 1. nyári zubbony, 2. tavaszi vagy őszi zubbony, 3. téli zubbony, 4. nyári nadrág sötétkékesszürke vagy drappszínű szövetből, 5. tavaszi és őszi nadrág, 6. téli nadrág, 7. tavaszi és őszi felöltő, 8. téli felöltő, 9. sapka, 10. nyakraváló, 11. keztü, 12. karkötő, 13. rangjelző rózsák.

Az 1—8. tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felső kelmék bármely belföldi posztgyáronál szerezhetők be.

A 9—13. tétel alatt felsorolt ruhadarabok és ruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felső kelméken kívül szükséges egyéb kellekeket szállító tetszése szerinti forrásból szerezheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek s a mennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuk legyenek.

A szabályszerűen kiállított, egy koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb *folyó évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig* alólírott üzletvezetőség általános osztályánál benyújtandók, illetve posta útján beküldendők s a boríték a rendes címzésen kívül ezen külcimmal is ellátandó: „Ajánlat 21529/903. számhoz hivatalnokai egyenruhák szállítása iránt.” Kelt Kolozsvárt, 1903. augusztus hóban.

(32)

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Elveszett kutya.

Egy kávébarna színű, folt nélküli, fél éves kis himkutya, hosszú farku, rattler-daxli faj, 5 nap előtt elveszett. A megtaláló illő jutalom mellett :- :- :- szolgáltassa át :- :- :-

KERESZTES ALADÁR-nak.

(700—1.1)

UJDONSÁG!

Ecet-essencia, valamint

== uj ecet. ==

A legjobb és legkedveltebb ecet az ételek besavanyításához a kellemes íze végett. Szép tiszta fehér színű és nem festett, mint a legtöbb ecet. Főelőnye még az is, hogy ezen ecettel besavanyított uborkák és paprikák nem puhulnak meg, hanem keménységüket megtartják és nem penészednek.

Ára

literenként:
az uj ecet-lényeg 12 f.
az uj ecet 6 fillér.

Az ismételésutóknak olcsóbban számítom.

Kapható

Gligorijevity Joca,

liszt- és fűszerkereskedőnél

Nagybecskerek. Buzatér.

(685—16.5)

138. b. v. szám. 1903.

698—1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíróóság V. 1578/1 1899. sz. végzése által Kiss D. és társai utódai szegedi cég és lakos végrehajtató javára Kvaszcsev Vászta kumáni lakos ellen 400 kor. tőke, ennek 1899. évi szeptember hó 15. napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 200 kor. 27 fill. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 1030 koronára becsült 6 ló és 2 kocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a V. 105/14. 1903. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kumánon a községházánál leendő eszközzésére 1903. évi szeptember hó 23-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. Kelt Törökbecsen, 1903. évi augusztus hó 24. napján.

Rankovits István,
kir. bírósági végrehajtó.

2 kisebb diák

vagy

polgáriskolai leány

egy uri háznál

teljes ellátásra felvétetik

Luther-utca 5. házszám,

az evangélikus templom mellett

(684—4.4)

1825. szám 1903.

(99 1.1)

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy ezen község ménesén f. évi augusztus hó 9-én felügyelet nélkül talált egy drb 2 éves világos pej jegytelen kanca csikó, mely 100 koronára becsültetett, mint gazdátlan jószág f. évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor a községházánál tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alól is, el fog adatni.

Szöregben, 1903. évi aug. hó 28-án.
Beleszlín Joca, Toth Károly,
bíró. jegyző.